

ب. تام: زیرا اگر فعل تام نباشد ناقص است و مرفوع افعال ناقصه اسم آنهاست نه فاعلشان.

ج. معلوم: چون در صورت مجهول بودن فعل، مرفوع آن نائب فاعل است.

د. مسند الیه: چون شرط فاعل بودن اسم مرفوع این است که فعل بدان اسناد داده شود و در غیر این صورت فاعل نیست.

۹- با توجه به عبارت «إِذَا لَمْ يَكُنْ فِي الْكَلَامِ مَفْعُولٌ بِهِ، نَابَ عَنِ الْفَاعِلِ مَا تَصَرَّفَ مِنَ الْمَصْدَرِ وَالْظَرْفِ بِشَرْطِ اخْتِصَاصِهِمَا» به موارد زیر

پاسخ دهید. ص ۵۱ و ۵۲ - ۲ نمره

الف) مقصود از «مصدر متصرف» چیست؟

جواب: مصدری که بتواند علاوه بر نقش «مفعول مطلق» نقش دیگری در کلام بپذیرد. (۰/۷۵ نمره)

ب) ظرف در چه صورتی «مختص» می شود؟

جواب: در صورت: الف. موصوف واقع شدن ب. اضافه شدن ج. علم بودن (۰/۷۵ نمره)

ج) برای هر یک از «مصدر غیر متصرف» و «ظرف غیر متصرف» مثال بزنید.

جواب: مصدر غیر متصرف: سبحان، معاذ - ظرف غیر متصرف: لدی، إذ (۰/۵ نمره)

۱۰- مسوِّغ ابتداء به «نکره» را در جملات زیر بنویسید. ص ۶۰ و ۶۱ - ۲ نمره

الف) رَجُلٌ عَالِمٌ زَارُنَا: جواب: چون نکره موصوف واقع شده است.

ب) سَرِينَا وَ نَجْمٌ قَدْ أَضَاءَ: جواب: زیرا در ابتدای جمله حالیه آمده است.

ج) نَظَرْتُ فَإِذَا نَارٌ تَلْتَهُمُ الْقَصْرُ: جواب: چون بعد از «إِذَا» فجائیه واقع شده است.

د) رَغْبَةً فِي الْخَيْرِ خَيْرٌ: جواب: زیرا در ما بعدش عمل کرده است.

۱۱- نقش کلمات معین شده در عبارات زیر چیست؟ ص ۷۵ - ۲ نمره

الف) ما قَانِمٌ أَبَوَاهُ عَمَرُوْهُ. جواب: قانم: خبر مقدم. - أبوا: فاعل «قانم».

ب) هَلْ قَادِمُ الْغَائِبَانِ؟ جواب: قادم: مبتدای وصفی - الغائبان: فاعل و جانشین خبر

۱۲- چهار مورد از تفاوت های «ضمیر فصل» با سایر ضمایر را بنویسید. ص ۸۵ - ۲ نمره

جواب: ۱. تنها با صیغه مرفوع ذکر می شود. ۲. همیشه به صورت منفصل می آید. ۳. فقط بین مبتدا و خبر یا شبه مبتدا و خبر واقع می شود. ۴. محلی از اعراب ندارد. ۵. برای

تشخیص خبر می آید. ۶. خبری که بواسطه ناسخ منصوب شده است با وجود ضمیر فصل، باز هم بر نصب خود باقی می ماند.

۱۳- چرا «نون» کان در موارد زیر حذف نمی شود؟ ص ۹۶ - ۲ نمره

الف) لَمْ يَكُنِ اللَّهُ: جواب: چون بعدش همزه وصل است.

ب) مَا أَكُونُ: جواب: چون مجزوم نیست. (یا چون در وسط کلام نیست)

ج) لَمْ يَكُنْهُ: جواب: چون بعدش ضمیر نصب است.

د) مَا كَانَ: جواب: چون ماضی است. (یا چون در وسط کلام نیست)

۱۴- اصطلاحات زیر را تعریف نموده و برای هر یک مثال بزنید. ص ۱۱۰ و ۱۱۹ - ۲ نمره

الف) لَامٌ مَزْحَلَقَةٌ: جواب: لام تأکید (ابتدائیت) است که بر سر اسم «ان» داخل می شود البته در صورتی که مؤخر شود. مانند: إِنَّ فِي الدَّارِ لَزَيْدًا.

ب) شبه مضاف: جواب: هر اسمی که به واسطه عمل کردن و یا عطف، به ما بعد خود مرتبط شود. مانند: لَا رَاكِبًا فَرَسًا فِي الطَّرِيقِ. [و مثال های مشابه]

۱۵- حرکت همزه «ان» را معین کنید. (فتحه یا کسره) ص ۱۱۲ و ۱۱۳ - ۱ نمره

الف) وَاللَّهِ إِنَّ صَدِيقَكَ مُخْلِصٌ: جواب: کسره

ب) الْحَقُّ أَنَّ الْجَهْلَ عَارٌ: جواب: فتحه

ج) زَارَنِي الَّذِي أَنَّهُ كَرِيمٌ: جواب: کسره

د) زَيْدٌ أَنَّهُ جَالِسٌ: جواب: کسره

امتحانات متمرکز عمومی (سطح ۲)

نوروز - سال تحصیلی ۹۵-۹۴
پایه نهم سال

مهر مدرسه

ردیف	نام و نام خانوادگی	تاریخ	محل برگزاری	دوره
۱	شماره ثبت نام	تاریخ	محل برگزاری	دوره
۲	شماره ثبت نام	تاریخ	محل برگزاری	دوره

کلاس	۲۹۴۳/۰۳
تاریخ	۱۳۹۵/۰۶/۰۶
موضوع	نحو عالی ۱
کتاب	مبانی صرفه
محل	محل برگزاری

نام و نام خانوادگی: نام پدر: نام مادر: نام خانوادگی: نام و نام خانوادگی:

۱۵

۱- کدام جمله «لام جحد» وجود دارد؟

- الف. كُنْ عَلَى حَذَرٍ لَّئَلَّا يَمْسَكَ الضَّرَرُ. ☐
- ب. «وَأَنَا إِن شَاءَ اللَّهُ لَمُهْتَدُونَ» ☐
- ج. «لَمْ يَكُنْ اللَّهُ لِيَنْفِرَ لَهُمْ» ☐
- د. حَسَنَ سِيرَتِكَ لَتَحْمَدُ. ☐

۱۵

۲- کدام «حرف جر» به صورت زائد، بر سر «فاعل» می آید؟

- الف. عَلَى ☐
- ب. إِلَى ☐
- ج. فِي ☐
- د. لَام ☐

۱۵

۳- در کدام گزینه «مسوغ نکره آمدن مبتدا» به درستی ذکر شده است؟

- الف. كُلُّ يَشْتَهِي السَّعَادَةَ: داشتن مضاف إليه ☐
- ب. رَغِبَهُ فِي الْخَيْرِ خَيْرٌ: داشتن صفت ☐
- ج. إِنْسَانٌ خَيْرٌ مِنْ بَهِيمَةٍ: اراده تنويع ☐
- د. مَا عَاقِلٌ فِي الْقَوْمِ: عمل در ما بعد ☐

۱۵

۴- «حذف خبر» در کدام جمله واجب است؟

- الف. لَوْلَا الْعَدْلُ لَفَسَدَتِ الرَّعِيَّةُ. ☐
- ب. خَرَجْتُ مِنَ الدَّارِ إِذَا الْعَدُوُّ. ☐
- ج. لَوْلَا زَيْدٌ عَالَمٌ لَضَرْبَتُهُ. ☐
- د. أَبُوكَ نَاجِحٌ وَأَخُوكَ. ☐

۱۵

۵- دخول «أن» بر سر خبر کدام یک از افعال «مقاربه» واجب است؟

- الف. أَنشَأَ ☐
- ب. حَرَى ☐
- ج. أَوْشَكَ ☐
- د. كَرَبَ ☐

۱۵

۶- استعمال صحیح در مورد «لا» را معین کنید.

- الف. لَا رَجُلٌ وَ غُلَامٌ عِنْدَنَا. ☐
- ب. لَا رَجُلٌ وَ زَيْدٌ فِي الدَّارِ. ☐
- ج. لَا رَجُلٌ وَ لَا زَيْدٌ فِي الدَّارِ. ☐
- د. لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ. ☐

۲

۷- اصطلاحات زیر را تعریف کنید.

(الف) معرب:

(ب) نائب فاعل:

(ج) خبر:

در ضمنه

۸. در آیات زیر مبتدا و خبر را با ذکر موارد تقدیم (وجوبی - جوازی) مشخص نمایید.

الف) لَدَارِ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا أَمْ لَا تَعْلَمُونَ

ب) إِنَّمَا عَلَى رُسُلِنَا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ.

ج) إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ.

۹. دو امتیاز «کان» را با ذکر مثال بیان نمایید.

۱۰. اسم و خبر نواسخ را با ذکر اعراب آن در آیات زیر مشخص نمایید.

الف) لَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا تُصِيبُهُمْ بِمَا صَنَعُوا قَارِعَةٌ.

ب) قَالُوا سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا.

ج) إِنْ عَلَيْنَا لَلْهُدَى.

د) يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطَفُ أَبْصَارَهُمْ.

۱۱. دلیل غلط بودن جملات زیر با توجه به احکام حروف شبیه به لیس در چیست؟

الف) لازیدُ حاضراً

ب) ما ان انتم ذهباً

۱۲. حکم حرکت همزه «ان» در موارد زیر چیست؟ (وجوب کسره - وجوب فتحه - جایز الوجهین)

الف) والله ان صدیقک مخلص.

ب) خرجت من المدرسة قبل انک اتيت.

ج) اقسام ان المتهم برئ.

د) تب اذ ان الله راحم.

۱۳. با توجه به عبارت «اذا دخل على المبتدا المتضمن معنى الشرط ناسخ غير «ان و لكن» لاتدخل الفاء على الخبر» پاسخ دهید: الف) دو

مورد از مواردی را که مبتدا متضمن معنای شرط است را نام ببرید.

ب) نقش ترکیبی کلمات مشخص شده چیست؟

ج) با توجه به مضمون عبارت بالا کدام گزینه «لیت من یاتیک فله منک اکرام» یا «لیت من یاتیک له منک اکرام» صحیح است؟ چرا؟

۱۴- حکم ضمیر شان منفصل و متصل چیست؟

۱۵- اصطلاحات زیر را تعریف نمایید.

الف) ضمیر فصل. ب) نفی محض. ج) مبتدای وصفی

*سامانه پیام کوتاه ۰۵۰۰۱۷۱۷۲۱۴۴۲ اداره کل سنجش و پذیرش معاونت آموزش آماده دریافت پیشنهادات و انتقادات پیرامون سؤالات امتحانی می‌باشد.

«ذکر گد امتحان و شماره سؤال به صورت دقیق مهت امکان بررسی و جوابگویی ضروری است.»

امتحانات مرکز معین

نامت‌گذاری: ۱۰ صبح	نمره: ۲۰	محل: ۹۰ دقیقه
شماره یا نام مصحح اول	نمره به عدد	نمره به حرف
شماره یا نام مصحح دوم	نمره به عدد	نمره به حرف

تیرماه اول ۱۳۹۵
پایه سوم ۵ ساله
پایه پنجم ۷ ساله

کد استان:	۲۹۵۱/۰۳
تاریخ:	۱۳۹۵/۱۰/۱۸
عنوان:	نحو عالی ۱
کتاب:	مبادی العربية
موضوع:	جلد چهارم: از ابتدای علم النحو تا ابتدای فی المنصوبات (ص ۱۳۵-۹)

نام و نام خانوادگی: نام پدر: کد ملی:
استان: شهرستان:

۰/۵

۱- با توجه به احکام «أن» ناصبه استعمال نادرست را معین کنید. ص ۲۷

- الف. عَجِبْتُ مِنْ أَنْ تَضْرِبُوا. ☐
- ب. ظَنَنْتُ أَنْ تَضْرِبُونَ. ☐
- ج. أَعْجَبَنِي أَنْ تَضْرِبُوا. ☐
- د. عَلِمْتُ أَنْ تَضْرِبُوا. ☒

۰/۵

۲- اعراب صحیح «فعل مضارع» را معین کنید. ص ۲۰ و ۳۰

- الف. مَا قُمْتُ فَتَنْصُرُ زَيْدًا. ☐
- ب. مَا قُمْتُ تَنْصُرُ زَيْدًا. ☐
- ج. مَا قُمْتُ فَتَنْصُرُ زَيْدًا. ☒
- د. مَا قُمْتُ تَنْصُرُ زَيْدًا. ☐

۰/۵

۳- در کدام جمله تقدیم «خبر» بر «مبتدا» جایز است؟ ص ۶۵

- الف. مَنْ يَكْسُلُ فِي الْخُسْرَانِ. ☒
- ب. كَمْ عَبِيدَ فِي بَيْتِ أَبِي! ☐
- ج. لَلْمَوْتُ خَيْرٌ مِنَ الدَّلَّةِ. ☐
- د. أَخُوكَ سَدَى. ☐

۰/۵

۴- کدام یک از افعال ناقصه به معنای «انتقال» می‌باشد؟ ص ۹۳

- الف. بَاتَ. ☐
- ب. صَارَ. ☒
- ج. مَا بَرَحَ. ☐
- د. مَا دَامَ. ☐

خالف

۵- با توجه به احکام حروف «مشبهة بالفعل» استعمال صحیح را معین کنید. ص ۱۰۶ و ۱۱۰

- الف. إِنَّ الْأَعْرَاضَ النَّمَامَ مَمْرُقٌ. ☐
- ب. إِنَّ صَاحِبَهَا فِي الدَّارِ. ☐
- ج. إِنَّ لَفِي الدَّارِ زَيْدًا. ☐
- د. إِنَّ لَزَيْدًا قَائِمًا. ☐

قابل توجه مصحح محترم: با توجه به اشکال موجود در گزینه‌های سؤال فوق، این سؤال هدف و نمره آن به سؤال ۷ اضافه گردد.

۰/۵

۶- کدام مورد جزء ویژگی‌های خبر «ضمیر شأن» نمی‌باشد؟ ص ۱۳۶

- الف. کونها جمله اسمیة. ☐
- ب. کونها جمله خبریة. ☐
- ج. کونها متأخرة عن ضمیر الشأن. ☐
- د. کونها مشتملة على ضمیر يعود إليه. ☒

۲

۷- عبارت (إذا اقترنت لام التعلیل بـ «لا» النافية قبل المضارع لا يجوز استعمالها إلا مع «أن» الناصبة) را در قالب مثال توضیح داده و علت آن را بنویسید. ص ۱۸ - ۲ نمره

جواب: هرگاه در مثل «تَضْرِبُكَ لَئِنْ لَمْ تَقْتُلْ» که قبل از فعل مضارع لام تعلیل با «لا» نافية قبل المضارع هم قرار می‌گیرند لازم است که آن ناصبه ظاهر گردد (لئِنْ لَمْ تَقْتُلْ) زیرا جمع شدن دو «لام» یعنی لام تعلیل و لام در «لا» نافية ناپسند می‌باشد.

وزارت آموزش عالی
معاونت آموزش
اداره کل پیش دبیرش

امتحانات متمرکز عمومی (سطح ۲)

خرداداد سال تحصیلی ۹۵-۹۶
پایه سوم ورودی بهمن

مهر مدرسه

نام و نام خانوادگی	شماره برگه	تاریخ
نام و نام خانوادگی	شماره برگه	تاریخ
نام و نام خانوادگی	شماره برگه	تاریخ

کلاس	۲۹۵۲/۱۰
محل	۹۶/۳/۱۰
مکان	نحو عالی ۱
کتاب	مبادی العربیه ۴
موضوع	از ابتدای علم النحو تا ابتدای فی المنصوبات

نام و نام خانوادگی: کد ملی: مدرسه: شهر: استان:

۱. با توجه به احکام فاء سببیه استعمال نادرست را مشخص نمایید.

(الف) ما انا بمسء فأخاف ☐

(ب) جودوا فتسودوا ☐

(ج) صه فأحدثك ☐

(د) قلما تاتينا فتحدثنا ☐

۲. در کدام جمله ربط جواب به واسطه «اذا فجائیه» صحیح است؟

(الف) ان تنزل بهم بلیه اذا هم یتسبون ☐

(ب) ان اطاع بكر اذا سلام علیه ☐

(ج) من یجتهد اذا هو ینجح ☐

(د) ان تغیب زید اذا ان اخاه حاضر ☐

۳. با توجه به احکام فاعل کدام گزینه صحیح است؟

(الف) ذهبوا اخواک ☐

(ب) سافر او سافرت هند ☐

(ج) امطر او امطرت السموات ☐

(د) هند لبس فی الدار ☐

۴. در کدام گزینه مبتدا و خبر وجود ندارد؟

(الف) این الطريق ☐

(ب) این تذهیون ☐

(ج) هنا اخوک ☐

(د) ایاں مرساها ☐

۵. نقش ترکیبی وصف در دو عبارت «غیر ذاهب بنوک» و «ما راحلون انتم» چیست؟

(الف) مبتدای وصفی - مبتدای وصفی ☐

(ب) مضاف الیه - مبتدای وصفی ☐

(ج) خبر مقدم - خبر مقدم ☐

(د) مضاف الیه - خبر مقدم ☐

۶. کدام گزینه از موارد حذف وجوبی مبتدا است؟

(الف) نعم الرجل زید ☐

(ب) لولا العدل لفسدت الرعیه ☐

(ج) ضربی العبد مسیئا ☐

(د) خرجت فاذا العدو ☐

۷. در آیات زیر فاعل و مفعول به را با ذکر موارد تقدیم (وجوبی-جوازی) مشخص نمایید.

(الف) ان تَبْدُوا الصَّدَقَاتِ فَنِعِمَّا هِيَ.

(ب) اَيُّا ما تَدْعُوا فَلَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى

(ج) إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ.

۸- علت ذکر قیود معین شده در عبارت «الفاعل اسم مرفوع فُذِمَ عليه فعل تام معلوم أو شبهه و أُسِنِدَ إليه» را بنویسید. ص ۴۱ - ۱/۵ نمره

۱/۵

جواب: قید اول: به خاطر آن آمده است که اگر اسم مرفوع بر فعل مقدم شود مبتدا می‌باشد نه فاعل.

قیود دوم: زیرا مرفوع فعل ناقص، اسم آن است نه فاعل.

قیود سوم: چون مرفوع فعل مجهول، نائب فاعل است نه فاعل.

۱/۵

۹- سه مورد از موارد وجوبی تقدیم «خبر» بر «مبتدا» را بنویسید. ص ۶۴ و ۶۵ - ۱/۵ نمره

جواب: ۱. خبر، ظرف یا جار و مجرور بوده و مبتدا نکره باشد. ۲. خبر اسم استفهام باشد. ۳. مبتدا به وسیله «إلا» یا «لأنما» محصور باشد. ۴. تأخیر خبر مختل در فهم معنای مقصود باشد. ۵. خبر اسم اشاره مکانیه باشد. ۶. مبتدا متشکل از «أن» و صله آن باشد. ۷. مبتدا به ضمیری اضافه شده باشد که به خبر برگردد.

۲

۱۰- رابط «جمله خبریه» را در مثال‌های زیر به صورت دقیق بنویسید. ص ۷۰ و ۷۱ - ۲ نمره

(الف) «القارعة ما القارعة»: جواب: تکرار لفظ مبتدا

(ب) الاقتصاد ذلك نصف الغنى: جواب: مشار إليه «ذلك» که جزئی از خبر است مبتدا می‌باشد.

(ج) التصوير نعم الفن: جواب: دخول مبتدا (التصوير) در عموم خبر (الفن) [قسمتی از خبر (الفن) دارای معنای عامی است که شامل مبتدا (التصوير) نیز می‌شود]

(د) اللؤلؤ مثقال بدینار: جواب: ضمیر محذوف (منه)

۲

۱۱- «مبتدای وصفی» را بطور دقیق توضیح داده و برای آن مثال بزنید. ص ۷۵ - ۲ نمره

جواب: هرگاه مبتدا وصفی باشد که بعد از نفی یا استفهام واقع شده است و به اسم ظاهر یا ضمیر منفصل بعد از خود رفع دهد این وصف که مبتدا است بواسطه مرفوعش از خبر بی‌نیاز می‌باشد. مانند: ما قائم الزيدان. (به هر کدام از موارد معین شده ۰/۲۵ نمره و به مثال ۰/۵ نمره تعلق گیرد.)

۲

۱۲- در مثال‌های زیر کدام یک از ارکان جمله (مبتدا - خبر) حذف شده است؟ دلیل حذف چیست؟ ص ۸۳ - ۲ نمره

(الف) لولا الحجة لساحت الأرض: جواب: خبر حذف شده است زیرا جواب «لولا» جانشین خبر شده است.

(ب) «قال فبِعِزَّتِكَ لأغوينهم أجمعين»: جواب: مبتدا حذف شده است زیرا جواب قسم جانشین مبتدا شده است.

(ج) كل امرء و ما فعل: جواب: خبر حذف شده است زیرا اسمی بواسطه «واو» معیت به مبتدا عطف شده است. (یا به خاطر این که «واو» معیت و مابعدش جانشین خبر گشته‌اند)

(د) «بسم الله الرحمن الرحيم»: جواب: مبتدا حذف شده است زیرا بواسطه نعت مقطوع از مبتدا خبر آورده شده است.

۱/۵

۱۳- اسم و خبر «أفعال ناقصة» را در مثال‌های زیر معین کنید. ص ۹۷ - ۱/۵ نمره

(الف) «ولا يزال الذين كفروا تصيبهم بما صنعوا قارعة»: جواب: «الذين»: اسم - جمله «تصيبهم بما صنعوا قارعة»: خبر «لا يزال»

(ب) «من طلب الدنيا بعمل الآخرة فليس له في الآخرة من نصيب»: جواب: «له» متعلق به محذوف: خبر مقدم - «نصيب»: اسم مؤخر «ليس»

(ج) «لم أك بغياً»: جواب: «أنا»: اسم - «بغياً»: خبر برای «كان»

۱/۵

۱۴- عبارت «لا» تحتل أن تكون لنفي الواحد خصوصاً أو لنفي الجنس عموماً و هو أحقُّ بها لأن النكرة اذا وقعت في سياق النفي أفادت العموم را در قالب مثال توضیح دهید. ص ۱۰۵ - ۱/۵ نمره

جواب: در مثال «لا رجل قائم» احتمال دارد که حرف «لا» برای نفی واحد باشد یعنی تنها ایستادن یک مرد را نفی کند و یا این که برای نفی عموم جنس باشد یعنی ایستادن جمیع مردان را نفی کند البته «لا» به نفی عموم افراد سزاوارتر است زیرا اگر نکره در سیاق نفی واقع شود مفید نفی عموم است و این جا نیز «رجل» نکره است که در جمله منفی آمده است.

۲

۱۵- حرکت همزه «ان» در مثال‌های زیر چیست؟ چرا؟ ص ۱۱۲ و ۱۱۳ - ۲ نمره

(الف) أعجبنى أنك اكرمت عدوك: جواب: فتحه، زیرا در مكان فاعل «أعجبنى» قرار دارد.

(ب) الحق أن الجهل عار عليك: جواب: فتحه، زیرا در مكان خبر «الحق» قرار دارد و «الحق» اسم معنی است.

(ج) زارني الذي أنه كريم: جواب: كسره، زیرا در ابتدای جمله صله قرار گرفته است.

(د) سمعت خطيباً أنه امير الخطباء: جواب: كسره، زیرا صفت برای اسم ذات است.

۱/۵

۱۶- هدف از استعمال «ضمیر شأن» را در قالب مثال تشریح کنید. ص ۱۲۵ - ۱/۵ نمره

جواب: هدف از استعمال ضمیر شأن بزرگ نمودن مطلب است زیرا در مانند جمله «قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ» متکلم ابتداء کلام خود را بواسطه ضمیر شأن (هُوَ) به صورت مبهم بیان می‌کند که این ابهام موجب توجه مخاطب نسبت به اهمیت مطلب می‌شود سپس ابهام ضمیر شأن را بواسطه جمله مفسره «اللهُ أَحَدٌ» بر طرف می‌سازد. (رساندن مطلب کافی است)

۸- علت عدم جواز تبدیل «فاء» جواب به «إذا» فجائیه در مثال‌های زیر چیست؟ ص ۲۸ و ۲۹ - ۱/۵

(الف) إِنْ دَخَلْتَ عَلَى الْقَوْمِ فَمَا هُمْ بِقَائِمِينَ لَكَ: جواب: جمله جواب شرط منفی است.

(ب) مَنْ يَجْتَهِدْ فَهُوَ يَنْجَحْ: جواب: ادات شرط «إِنْ» یا «إِذَا» نیست بلکه «مَنْ» می‌باشد.

(ج) إِنْ تَغَيَّبَ زَيْدٌ فَإِنَّ أَخَاهُ حَاضِرٌ: جواب: جمله جواب شرط یا یکی از نواسخ (إِنْ) آغاز شده است.

۹- موارد سه‌گانه وجوب «تقديم مفعول به» بر فاعل را ذکر کرده و برای یک مورد مثال بزنید. ص ۴۶ - ۲

جواب: ۱. فاعل محصور باشد. مثال: إِنَّمَا هَدَى النَّاسَ الدِّينَ الْقَوِيمَ.

۲. مفعول به ضمیر متصل بوده و فاعل اسم ظاهر باشد. مثال: أَفَادَنِي كَلَامُكَ.

۳. ضمیری که مرجع آن مفعول به است، به فاعل متصل باشد (به صورت مضاف إليه). مثال: ابْتَلَى إِبْرَاهِيمَ رَبَّهُ. [و مثال‌های مشابه]

۱۰- اصطلاحات زیر را تعریف کنید. ۲

(الف) نائب فاعل: جواب: اسمی است مرفوع که قبل از آن فعل مجهولی آمده است که به این اسم اسناد داده شده است. ص ۵۰

(ب) خبر: جواب: لفظی است که به مبتدا اسناد داده شده است همراه با این که معنای آن را نیز کامل می‌کند. ص ۵۹

(ج) ضمیر فصل: جواب: ضمیر منفصل مرفوعی است که بین مبتدا و خبری که هر دو معرفه باشند می‌آید تا خبر را از تابع مشخص کند. ص ۸۵

(د) شبه مضاف: جواب: هر اسمی که به واسطه عمل کردن و یا عطف، با مابعد خود مرتبط باشد. ص ۱۱۹

۱۱- علت حذف فاعل (مجهول کردن فعل و اسناد آن به نائب فاعل) در جملات زیر چیست؟ ص ۵۱ - ۲

(الف) «خُلِقَ الْإِنْسَانُ ضَعِيفًا»: جواب: به خاطر معلوم و مشهور بودن فاعل (خدای متعال)، آوردن آن بی‌فایده خواهد بود.

(ب) «وَ إِذَا حَيَّيْتُمْ بِنَحِيَةٍ فَحَيُّوا بِأَحْسَنَ مِنْهَا»: جواب: هدف گوینده از صادر کردن این فرمان به فاعل ارتباطی ندارد و مهم انجام این کار است.

(ج) مَنْ أَوْتَى مِثْلَ مَا أَوْتَيْتُمْ؟ جواب: ایجاز و مختصر آوردن کلام

(د) «مَنْ طَابَتْ سَرِيرَتُهُ حَمِدَتْ سِيرَتُهُ»: جواب: رعایت سجع و آهنگین کردن کلام

۱۲- علت وجوب «تقديم خبر» بر مبتدا در مثال‌های زیر چیست؟ ص ۶۴ و ۶۵ - ۱/۵

(الف) أَيْنَ الطَّرِيقُ؟ جواب: خبر اسم استفهام (و صدارت طلب) است.

(ب) فِي الدَّارِ صَاحِبُهَا: جواب: مبتدا به ضمیری اضافه شده است که به خبر برمی‌گردد (و در صورت مؤخر شدن خبر عود ضمیر بر متأخر لازم می‌آید).

(ج) لِلَّهِ دَرْكًا: جواب: این جمله (مَثَل بوده و) برای بیان تعجب استعمال می‌شود و در صورت تأخیر خبر (از حالت مَثَل خارج شده و) مقصود متکلم (تعجب) را نمی‌رساند.

۱۳- نقش ترکیبی کلمات معین شده را بنویسید. ص ۷۵ و ۷۶ - ۱/۵

(الف) مَا جَالَسَ أَخُوهُ عَمْرُو: جواب: مبتدای مؤخر.

(ب) هَلْ ضَارِبُ الزَّيْدَانِ؟ جواب: فاعل (جانشین خبر)

(ج) أَ قَائِمَانِ الزَّيْدَانِ؟ جواب: خبر مقدم

۱۴- تقدیر جملات زیر چیست؟ ص ۸۱ و ۹۶ - ۲

(الف) «لَوْلَا الْعَدْلُ لَفَسَدَتِ الرَّعِيَّةُ»: جواب: لَوْلَا الْعَدْلُ مَوْجُودٌ لَفَسَدَتِ الرَّعِيَّةُ

(ب) «لَعَمْرُكَ لَأَقُومَنَّ»: جواب: لَعَمْرُكَ قِسْمِي لَأَقُومَنَّ

(ج) «أَمَّا أَنْتَ رَاضِيًا رَضُوا»: جواب: لَأَنْ كُنْتُ رَاضِيًا رَضُوا.

(د) «أَفْعَلْ هَذَا إِمَّا لَا»: جواب: أَفْعَلْ هَذَا إِنْ كُنْتَ لَا تَفْعَلْ غَيْرَهُ.

۱۵- حروف «مشبهة بالفعل» از چه جهاتی مانند فعل هستند؟ ص ۱۰۸ - ۱/۵

جواب: ۱. همگی این حروف مانند فعل ماضی، مبنی بر فتح هستند. ۲. مانند فعل حداقل سه حرفی هستند. ۳. همگی دارای معنای فعل هستند.

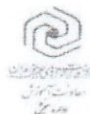
۱۶- وجه تسمیه «لا» نفی جنس را بیان کرده و تفاوت معنایی «لَا رَجُلٌ فِي الدَّارِ» با «لَا رَجُلٌ فِي الدَّارِ» (شبهه «لیس») را ذکر نمایید. ص ۱۱۸ - ۱/۵

جواب: در جملاتی که این «لا» داخل می‌شود حقیقت و جنس اسمش که نکره است به طور کامل نفی می‌شود.

تفاوت: جمله اول وجود جنس مرد (چه یک نفر و چه بیشتر) در خانه را نفی می‌کند. بنابر این نمی‌توان بعد از آن عبارت «بَلْ رَجُلَانِ» را آورد، اما در جمله دوم می‌توان

عبارت «بَلْ رَجُلَانِ» را آورد. [چون در آن دو احتمال وجود دارد: ۱. همانند جمله اول وجود جنس مرد در خانه نفی شود. ۲. مقصود این باشد که یک مرد در خانه

نیست، هر چند ممکن است چند مرد در خانه باشند.]

امتحانات متمرکز عمومی (سطح ۲)

نیمسال دوم تحصیلی ۹۵-۹۴

پایه سوم ورودی بهمن

مهر مدرسه

ردیف:	نام و نام خانوادگی:	تاریخ:
شماره یا نام مصنف اول	نمره به عدد	نمره به حروف
شماره یا نام مصنف دوم	نمره به عدد	نمره به حروف

کد آزمون:	۲۹۴۲/۰۸
تاریخ:	۱۳۹۵/۰۳/۰۹
زمان:	نحوه عالی ۱
کتاب:	مبانی العربية
موضوع:	جلد چهارم: از ابتدای کتاب تا ابتدای فی المنصوبات (ص ۹-۱۳۵)

نام و نام خانوادگی: نام پدر: کد ملی: مدرسه: شهرستان: استان:

۰/۵

۱- گزینه صحیح در مورد «لَمْ» را معین کنید. ص ۲۴

- الف. لا يجوز حذف مجزوم «لَمْ» و إن دلَّ عليه دليل. ☒
- ب. إنَّما يقلب معنى المضارع ماضياً متصلاً بالحال. ☐
- ج. ينجزم الماضي محلاً بـ «لَمْ» بخلاف «لَمَّا». ☐
- د. لا يجوز وقوع «لَمْ» بعد أداة الشرط. ☐

۰/۵

۲- در کدام مورد بازگشت «ضمیر» به مرجع متأخر لفظی و رتبه‌ای صحیح است؟ ص ۴۶ و ۴۷

- الف. يَضْرِبُونَنِي الزَّيْدُونَ الظَّالِمُونَ. ☐
- ب. نَصْرَانِي وَ أَكْرَمَنِي الزَّيْدَانِ. ☒
- ج. غُلَامٌ صَاحِبُهَا فِي الدَّارِ. ☐
- د. ضَرَبَ أَبُوهُ زَيْدًا. ☐

۰/۵

۳- در کدام جمله، دو مسوغ ابتداء به نکره وجود دارد؟ چیست؟ ص ۶۳

- الف. «حَقَّ عَلَى الْعَاقِلِ أَنْ يُضَيَّفَ إِلَى رَأْيِهِ رَأْيَ الْعَقَلَاءِ» ☐
- ب. «وَلَوْ لَا كَلِمَةُ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقَضَى بَيْنَهُمْ» ☐
- ج. «هَلْ فِي ذَلِكَ قَسَمٌ لِّذِي حِجْرٍ» ☒
- د. «سَلَامٌ عَلَى إِبْرَاهِيمَ» ☐

۰/۵

۴- گزینه صحیح در مورد خبر «ما» در جمله «وَمَا دَارُ الْفَنَاءِ لَنَا بِدَارٍ» را معین کنید. ص ۱۰۵

- الف. «بدار» متعلق به محذوف، خبر ☐
- ب. «لنا» متعلق به محذوف، خبر ☐
- ج. «نا» محلاً منصوب، خبر ☐
- د. «دار» محلاً منصوب، خبر ☒

۰/۵

۵- کدام یک از حروف مشبّهة بالفعل حتی در صورت اتصال «ما» به آخرش عمل می‌کند؟ ص ۱۱۰

- الف. اِنْ ☐
- ب. كَانْ ☐
- ج. لَيْتَ ☒
- د. لَكِنْ ☐

۰/۵

۶- در کدام جمله مبنی بر فتح بودن تابع اسم «لا» صحیح است؟ ص ۱۲۰ و ۱۲۱

- الف. لا غُلَامٌ رَجُلٌ ظَرِيفٌ عِنْدَنَا. ☐
- ب. لا رَجُلٌ ظَرِيفٌ عِنْدَنَا. ☒
- ج. لا رَجُلٌ عِنْدَنَا ظَرِيفٌ. ☐
- د. لا رَجُلٌ وَ غُلَامٌ عِنْدَنَا. ☐

۱/۵

۷- سه مورد از موارد وجوبی دخول «فاء» جزاء بر جواب شرط را بنویسید. ص ۲۷ و ۲۸ - ۱/۵ نمره

جواب: هرگاه جواب شرط: ۱. جمله اسمیه باشد. ۲. با یکی از حروف «سین، سوف، قد» همراه باشد. ۳. بواسطه «ما» یا «لن» منفی شده باشد. ۴. با فعل جامد شروع شده باشد. ۵. فعل طلبی باشد.

۸- نقش ترکیبی «اسماء شرط» را در جملات زیر بنویسید. ص ۲۶ و ۲۷ - ۲ - نمره

(الف) مَتَى تَقُمْ أَقُمْ: جواب: مفعول فیه

(ب) مَنْ يَذْهَبْ أَذْهَبْ مَعَهُ: جواب: مبتدا

(ج) مَنْ تَكْرَمَ فَهُوَ مَعْضُوبٌ عِنْدِي: جواب: مفعول به

(د) وَلَدٌ مِنْ يَهْنُ أَهْنُهُ: جواب: مضاف إليه

۹- علت آمدن قیود معین شده در تعریف «الفاعل اسم مرفوع قَدْ مَعَهُ عَلَيْهِ فَعْلٌ تَامٌّ مَعْلُومٌ» چیست؟ ص ۴۲ - ۱/۵ - نمره

جواب: «قَدْ مَعَهُ عَلَيْهِ فَعْلٌ» چون اگر فعل مؤخر از اسم بیاید آن اسم، مبتداست نه فاعل

«تَامٌّ»: چون اگر فعل، ناقص باشد، اسم مرفوعش فاعل نیست بلکه اسم نواسخ است

«مَعْلُومٌ»: چون مرفوع فعل مجهول، نائب فاعل است نه فاعل.

۱۰- از مجموع اسباب لفظی و معنوی «حذف فاعل» (مجهول آوردن فعل) چهار مورد نام ببرید. ص ۵۱ - ۱ - نمره

جواب: اسباب معنوی: ۱. چهل به فاعل؛ ۲. میل و رغبت در مخفی بودن فاعل برای سامعین ۳. مسرور بودن فاعل بگونه‌ای که ذکر آن لغو می‌باشد. ۴. غرضی به ذکر فاعل تعلق نگرفته است. أغراض لفظی: ۱. ایجاز؛ ۲. مراعاة و محافظت بر سجع و كلام.

۱۱- مسوَع «ابتداء به نکره» در جملات زیر چیست؟ ص ۶۰ و ۶۱ - ۲ - نمره

(الف) مُصَيَّبٌ أَضَاءَ حَوْلَهُ: جواب: تصغیر مبتدا

(ب) عَالِمٌ مُجَاهِدٌ قُتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ: جواب: موصوف بودن مبتدا

(ج) سَرَيْنَا وَنَجَمٌ قَدْ أَضَاءَ: جواب: وقوع در ابتدای جمله حالیه

(د) «وَيْلٌ لِلْمُطَفِّفِينَ»: جواب: دعاء (به شر [نفرین]) بودن مبتدا

۱۲- آیا جملات زیر که «خبر» شان با «مبتدا» مطابقت ندارد، صحیح هستند؟ چرا؟ ص ۶۰ - ۲/۲۵ - نمره

(الف) الْجُمْلَةُ نَوْعَانِ: جواب: آری، زیرا خبر جامد است.

(ب) هَذَا قَائِمٌ أَبْوْها: جواب: آری، زیرا هر چند خبر مشتق است ولی به اسم ظاهر رفع داده است.

(ج) الْهِنْدَاتُ قَائِمُونَ: جواب: خیر، زیرا خبر مشتقی است که رافع ضمیر مبتدا می‌باشد.

۱۳- «مبتدای وصفی» را تعریف نموده و مثال بزنید. ص ۷۵ - ۷۲۵ - نمره

جواب: صفتی است که بعد از نفی یا استفهام واقع شده و اسم ظاهر یا ضمیر متصل بعد از حوّل را رفع بدهد. (۷۵/۰ نمره) مانند: ما قائمٌ زیدٌ. (۵/۰ نمره)

۱۴- در جملات زیر نوع محذوف (مبتدا یا خبر) و نوع حذف (وجوبی یا حواری را معین کنید. ص ۸۰ و ۸۱ - ۲ - نمره

(الف) فِي ذِمَّتِي لِأَفْعَلَنْ: جواب: حذف وجوبی مبتدا

(ب) خَرَجْتُ فَإِذَا زَيْدٌ: جواب: حذف حواری خبر

(ج) لَوْلَا عَلَى لَهْلَكَ عَمْرٌ: جواب: حذف وجوبی خبر

(د) الدَّرْسُ الْأَوَّلُ: جواب: حذف حواری مبتدا

۱۵- آیا «عَسَى» در جمله «عَسَى أَنْ يَرَحَلَا أَخَوَاكَ» تام است؟ چرا؟ ص ۱۰۱ - ۱/۵ - نمره

جواب: خیر، زیرا لازمه تام بودن «عَسَى» آن است که «أَخَوَاكَ» فاعل «يَرَحَل» باشد و این مستحسن است زیرا فعل «يرحل» به ضمیر بارز رفع داده است لذا نمی‌تواند در اسم ظاهر عمل کند.

۱۶- عبارت «لَا النَّافِيَةُ لِلْجِنْسِ إِذَا نُعِيَ اسْمُهُ الْمَفْرَدُ بِمَفْرَدٍ مُتَّصِلٍ بِهِ حَازَ فِي النَّفْتِ الْبِنَاءَ عَلَى الْفَتْحِ وَ جَازَ النَّصْبُ وَ الرَّفْعُ» را در قالب مثال توضیح دهید. ص ۱۲۰ - ۲ - نمره

جواب: هر گاه مانند «لَا رَجُلٌ ظَرِيفٌ» اسم «لا» مفرد باشد و برایش نیز نعت مفردی آورده شود در حالی که میان صفت و موصوف چیزی فاصله نشود در این صورت در کلمه «ظریف» سه وجه راه دارد: ۱. مبنی بر فتح شود. (ظریف) ۲. منصوب شود (ظریفاً) ۳. مرفوع شود. (ظریف)

امتحانات مرکز معین

نام و نام خانوادگی:	تاریخ:	شماره برگه:
نام پدر:	نام مدرسه:	نام استان:
نام و نام خانوادگی:	تاریخ:	شماره برگه:
نام پدر:	نام مدرسه:	نام استان:

تاریخ: ۱۳۹۵/۱۰/۱۸
 بهار ۱۴۰۰
 پایه سوم ۵ ساله
 پایه پنجم ۷ ساله

کلاس:	۲۹۵۱/۰۳
تاریخ:	۱۳۹۵/۱۰/۱۸
عنوان:	نحو عالی ۱
کتاب:	مبایء العربیة
موضوع:	جلد چهارم: از ابتدای علم النحو تا ابتدای فی المنصوبات (ص ۱۳۵-۹)

نام و نام خانوادگی: نام پدر: نام مدرسه: نام استان:

۰/۵

۱- با توجه به احکام «أن» ناصبه استعمال نادرست را معین کنید. ص ۲۷

- الف. عَجِبْتُ مِنْ أَنْ تَضْرِبُوا. ☐
- ب. ظَنَنْتُ أَنْ تَضْرِبُونَ. ☐
- ج. أَعْجَبَنِي أَنْ تَضْرِبُوا. ☐
- د. عَلِمْتُ أَنْ تَضْرِبُوا. ☒

۰/۵

۲- اعراب صحیح «فعل مضارع» را معین کنید. ص ۲۰ و ۳۰

- الف. مَا قُمْتُ فَتَنْصُرُ زَيْدًا. ☐
- ب. مَا قُمْتُ تَنْصُرُ زَيْدًا. ☐
- ج. مَا قُمْتُ فَتَنْصُرُ زَيْدًا. ☒
- د. مَا قُمْتُ تَنْصُرُ زَيْدًا. ☐

۰/۵

۳- در کدام جمله تقدیم «خبر» بر «مبتدا» جایز است؟ ص ۶۵

- الف. مَنْ يَكْسُلُ فِي الْخُسْرَانِ. ☒
- ب. كَمْ عَبِيدَ فِي بَيْتِ أَبِي! ☐
- ج. لَلْمَوْتُ خَيْرٌ مِنَ الدَّلَّةِ. ☐
- د. أَخُوكَ سَدَى. ☐

۰/۵

۴- کدامیک از افعال ناقصه به معنای «انتقال» می باشد؟ ص ۹۳

- الف. بَاتَ. ☐
- ب. صَارَ. ☒
- ج. مَا بَرَحَ. ☐
- د. مَا دَامَ. ☐

خالف

۵- با توجه به احکام حروف «مشبهة بالفعل» استعمال صحیح را معین کنید. ص ۱۰۶ و ۱۱۰

- الف. إِنَّ الْأَعْرَاضَ النَّمَامَ مَمْرُقٌ. ☐
- ب. إِنَّ صَاحِبَهَا فِي الدَّارِ. ☐
- ج. إِنَّ لَفِي الدَّارِ زَيْدًا. ☐
- د. إِنَّ لَزَيْدًا قَائِمًا. ☐

قابل توجه مصحح محترم: با توجه به اشکال موجود در گزینه های سؤال فوق، این سؤال هدف و نمره آن به سؤال ۷ اضافه گردد.

۰/۵

۶- کدام مورد جزء ویژگی های خبر «ضمیر شأن» نمی باشد؟ ص ۱۳۶

- الف. کونها جمله اسمیة. ☐
- ب. کونها جمله خبریة. ☐
- ج. کونها متأخرة عن ضمیر الشأن. ☐
- د. کونها مشتملة على ضمیر يعود إليه. ☒

۷- عبارت (إذا اقترنت لام التعلیل بـ «لا» النافية قبل المضارع لا يجوز استعمالها إلا مع «أن» الناصبة) را در قالب مثال توضیح داده و علت آن را بنویسید. ص ۱۸ - ۲ نمره

۲

جواب: هرگاه در مثل «تَصْرُفُكَ لَئِلَّا تَقْتُلَ» که قبل از فعل مضارع لام تعلیل با «لا» نافية قبل المضارع هم قرار می گیرند لازم است که آن ناصبه ظاهر گردد (لئلا لأن لا) تقتل زیرا جمع شدن دو «لام» یعنی لام تعلیل و لام در «لا» نافية ناپسند می آید.

امتحانات متمرکز عمومی (سطح ۲)

نیم سال دوم ۹۴-۹۳
پایه سوم ورودی بهمن

مهر مدرسه

کدام سال:	۲۹۳۲/۱۲
تاریخ:	۱۳۹۴/۰۳/۱۰
میزان:	نحو عالی ۱
کتاب:	مبانی العربية ج ۴
مورد:	از ابتدای علم النحو تا ابتدای فی المنصوبات (ص ۱۳۵-۹)

ردیف:	نام و نام خانوادگی:	شماره:	تاریخ:
نام و نام خانوادگی:	شماره:	تاریخ:	نام و نام خانوادگی:
نام و نام خانوادگی:	شماره:	تاریخ:	نام و نام خانوادگی:
نام و نام خانوادگی:	شماره:	تاریخ:	نام و نام خانوادگی:

نام و نام خانوادگی: نام پدر: کد ملی: مدرسه: شهرستان: استان:

۱- گزینه صحیح در مورد «أن» در عبارت «علمت أن لا يرجع أخوك» را معین کنید. ص ۱۷

- الف. لا تنصب المضارع لأنها مخففة من الثقيلة. ☒
 ب. تنصب المضارع لأنها مخففة من الثقيلة. ☐
 ج. لا تنصب المضارع لأنها تفسيرية زائدة. ☐
 د. تنصب المضارع لأنها مصدرية ناصبة. ☐

۲- گزینه صحیح در مورد «اسماء شرط» را معین کنید. ص ۲۶

- الف. كلها معربة ما عدا «أى». ☐
 ب. كلها معربة ما عدا «مهما». ☐
 ج. كلها مبنية ما عدا مهما. ☐
 د. كلها مبنية ما عدا «أى». ☒

۳- تقدیم فاعل بر مفعول در کدام گزینه جایز است؟ ص ۴۶

- الف. ما عالج المريض إلا الطبيب. ☐
 ب. بنى البيت إبراهيم. ☒
 ج. كرم السيد عبده. ☐
 د. علمني المعلم. ☐

۴- در چه صورتی مطابقت «خبر مفرد» از «مبتدا» در جمیع حالات لازم است؟ ص ۶۹

- الف. إذا كان مشتقاً غير رافع لظاهر بعده. ☒
 ب. إذا كان جامدا غير رافع لظاهر بعده. ☐
 ج. إذا كان جامدا رافعا لظاهر بعده. ☐
 د. إذا كان مشتقاً رافعا لظاهر بعده. ☐

۵- کدام گزینه از شرایط عمل «ما» شبیه «کیس» نیست؟ ص ۱۰۴ و ۱۰۵

- الف. أن لا تزد بعدها «إن». ☐
 ب. أن يكون معمولاً نكرة. ☒
 ج. أن لا ينتقض خبرها بـ «إلا». ☐
 د. أن لا يتقدم خبرها على اسمها. ☐

۶- کدام گزینه در مورد إعراب «نعت» در «لا رَجُلٌ عِنْدَنَا ظَرِيفٌ» صحیح است؟ ص ۱۲۱

- الف. يجوز رفعه و بنائه على الفتح. ☐
 ب. يجوز نصبه و بنائه على الفتح. ☐
 ج. يجوز رفعه و نصبه. ☒
 د. يجوز جميع ما ذكر. ☐

۷- نقشی ادوات شرط را در موارد زیر بنویسید. ص ۲۶ و ۲۷-۲

- الف. مَنْ يَذْهَبْ أَذْهَبْ مَعَهُ: جواب: مبتدا
 ب. مَتَى نَقَمُ أَقَمُ: جواب: مفعول فيه
 ج. غَلَامٌ مِنْ تَكْرَمِ أَكْرَمَهُ: جواب: مضاف إليه
 د. أَيْ ذَهَابٌ ذَهَبَتْ أَذْهَبَ: جواب: مفعول مطلق

۸- علت ذکر قیود معین شده در عبارت «الفاعل اسم مرفوع قدم عليه فعل تام معلوم مسند إليه» چیست؟ ص ۴۱ و ۴۲-۲

جواب: الف. قدم عليه: در صورتی که فعل مؤخر از اسم بیاید، اسم مبتدا خواهد بود نه فاعل.

۸- علت عدم جواز تبدیل «فاء» جواب به «إِذَا» فحائیه در مثال‌های زیر چیست؟ ص ۲۸ و ۲۹ - ۱/۵ نمره

(الف) إِنْ دَخَلْتَ عَلَى الْقَوْمِ فِيمَا هُمْ بِقَائِمِينَ لَكَ: جواب: جمله جواب شرط منفی است.

(ب) مَنْ يَجْتَهِدْ فِيهِ يَنْجَحْ: جواب: اذات شرط «إِنْ» یا «إِذَا» نیست بلکه «مَنْ» می‌باشد.

(ج) إِنْ تَغَيَّبَ زَيْدٌ فَإِنَّ أَخَاهُ حَاضِرٌ: جواب: جمله جواب شرط یا یکی از تواسخ (إِنْ) آغاز شده است.

۹- موارد سه گانه وجوب «تقدیم مفعول به» بر فاعل را ذکر کرده و برای یک مورد مثال بزنید. ص ۴۶ - ۲ نمره

جواب: ۱. فاعل محصور باشد. مثال: إِمَّا هَذَبَ النَّاسَ الَّذِينَ الْقَوِيْمَ.

۲. مفعول به ضمیر متصل بوده و فاعل اسم ظاهر باشد. مثال: أَفَادَلِي كَلَامُكَ.

۳. ضمیری که مرجع آن مفعول به است، به فاعل متصل باشد (به صورت مضاف الیه). مثال: إِبْتَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ رَبَّهُ. (و مثال‌های مشابه)

۱۰- اصطلاحات زیر را تعریف کنید. ۲ نمره

(الف) نائب فاعل: جواب: اسمی است مرفوع که قبل از آن فعل مجهولی آمده است که به این اسم اسناد داده شده است. ص ۵۰

(ب) خبر: جواب: لفظی است که به مبتدا اسناد داده شده است همراه با این که معنای آن را نیز کامل می‌کند. ص ۵۹

(ج) ضمیر فصل: جواب: ضمیر منفصل مرفوعی است که بین مبتدا و خبری که هر دو معرفی باشند می‌آید تا خبر را از تابع مشخص کند. ص ۸۵

(د) شبه مضاف: جواب: هر اسمی که به واسطه عمل کردن و یا عطف، با مابعد خود مرتبط باشد. ص ۱۱۹

۱۱- علت حذف فاعل (مجهول کردن فعل و اسناد آن به نائب فاعل) در جملات زیر چیست؟ ص ۵۱ - ۲ نمره

(الف) «خُلِقَ الْإِنْسَانُ ضَعِيفًا»: جواب: به خاطر معلوم و مشهور بودن فاعل (خدای تعالی)، آوردن آن بیهوده خواهد بود.

(ب) «وَ إِذَا حَبِثُمْ يَبْتَغِيهِمْ فَحَبُّوا بِأَحْسَنِ مِنْهَا»: جواب: حذف گوینده از صادر کردن این فرمان به فاعل ارتباطی ندارد و مهم انجام این کار است.

(ج) مَنْ أَوْتَىٰ مِثْلَ مَا أَوْتَيْتُمْ؟ جواب: ایجاز و مختصر آوردن کلام

(د) «مَنْ طَابَتْ سِرِّيْرَتُهُ حُمِدَتْ سِرِّيْرَتُهُ»: جواب: رعایت سجع و آهنگی کردن کلام

۱۲- علت وجوب «تقدیم خبر» بر مبتدا در مثال‌های زیر چیست؟ ص ۶۴ و ۶۵ - ۱/۵ نمره

(الف) أَيْنَ الطَّرِيقُ؟ جواب: خبر اسم استفهام (و صدارت طلب) است.

(ب) فِي الدَّارِ صَاحِبُهَا: جواب: مبتدا به ضمیری اضافه شده است که به خبر برمی‌گردد (و در صورت مؤخر شدن خبر عود ضمیر بر متأخر لازم می‌آید).

(ج) لِلَّهِ ذَرْكًا: جواب: این جمله (مثل بوده و) برای بیان تعجب استعمال می‌شود و در صورت تأخیر خبر (از حالت مثل خارج شده و) مقصود متکلم (تعجب) را نمی‌رساند.

۱۳- نقش ترکیبی کلمات معین شده را بنویسید. ص ۷۵ و ۷۶ - ۱/۵ نمره

(الف) مَا جَالِسٌ أَخُوهُ عَمْرُو: جواب: مبتدای مؤخر.

(ب) هَلْ ضَارِبُ الزَّيْدَانِ؟ جواب: فاعل (جانشین خبر)

(ج) أَقَانِمَانِ الزَّيْدَانِ؟ جواب: خبر مقدم

۱۴- تقدیر جملات زیر چیست؟ ص ۸۱ و ۹۶ - ۲ نمره

(الف) «لَوْلَا الْعَدْلُ لَفَسَدَتِ الرَّعِيَّةُ»: جواب: لَوْلَا الْعَدْلُ مِنْ حَيْثُ تَفَسَّدَتِ الرَّعِيَّةُ

(ب) «لَعَمْرُكَ لَا قَوْمٌ»: جواب: لَعَمْرُكَ قِسْمِي لَا قَوْمٌ

(ج) «أَمَّا أَنْتَ رَاضِيًا رَضُوا»: جواب: لَأَنْ كُنْتَ رَاضِيًا رَضُوا

(د) «افْعَلْ هَذَا إِمَّا لَا»: جواب: افْعَلْ هَذَا إِنْ كُنْتَ لَا تَفْعَلْ عِبْرَةً

۱۵- حروف «مشبیهة بالفعل» از چه جهاتی مانند فعل هستند؟ ص ۱۰۸ - ۱/۵ نمره

جواب: ۱. همگی این حروف مانند فعل ماضی، مبنی بر فتح هستند. ۲. مانند فعل حداقل سه حرفی هستند. ۳. همگی دارای معنای فعل هستند.

۱۶- وجه تسمیه «لا» نفی جنس را بیان کرده و تفاوت معنایی «لَا رَجُلٌ فِي الدَّارِ» با «لَا رَجُلٌ فِي الدَّارِ» (شبییه «لیس») را ذکر نمایید. ص

۱۱۸ - ۱/۵ نمره

جواب: در جملاتی که این «لا» داخل می‌شود حقیقت و جنس اسمش که تذکره است به طور کامل نفی می‌شود.

تفاوت: جمله اول وجود جنس مرد (چه یک نفر و چه بیشتر) در خانه را نفی می‌کند. بنابراین نمی‌توان بعد از آن عبارت «بَلْ رَجُلَانِ» را آورد. اما در جمله دوم می‌توان

عبارت «بَلْ رَجُلَانِ» را آورد. چون در آن دو احتمال وجود دارد: ۱. همانند جمله اول وجود جنس مرد در خانه نفی شود. ۲. مقصود این باشد که یک مرد در خانه

نیست، هر چند ممکن است چند مرد در خانه باشند.

وزارت آموزش و پرورش
سازمان سنجش و ارزشیابی
تاسیس ۱۳۵۷

امتحانات متمرکز عمومی (سطح ۲)

نوبت اول ۹۵-۹۴
پایه سوم ۵ ساله

مهر مدرسه

ردیف:	نام و نام خانوادگی:	تاریخ:
نام و نام خانوادگی:	تاریخ:	تاریخ:
نام و نام خانوادگی:	تاریخ:	تاریخ:
نام و نام خانوادگی:	تاریخ:	تاریخ:

کتاب:	۲۹۴۱/۰۳
نویسنده:	۱۳۹۴/۱۰/۱۲
موضوع:	نحو عالی ۱
کتاب:	مبانی العربية
موضوع:	مبانی العربية (از ابتدای علم النحو تا ابتدای علم الصرف) (ص ۱۳۵-۱۹)

نام و نام خانوادگی:	نام پدر:	نام مادر:	کد ملی:	شماره تماس:	آدرس:
---------------------	----------	-----------	---------	-------------	-------

۱- فعل مضارع مشخص شده در کدام مورد «منصوب» است؟ ص ۲۰

- الف. سَكُونًا فَيَنَامُ النَّاسُ بَعْدَ الْعِشَاءِ. ☐
- ب. لَوْلَا مُسَاعَلِي قَتَمْنَعِي لَوَزْتُكَ. ☒
- ج. رَزَقَنِي اللَّهُ مَالًا فَأَتَصَدَّقُ بِهِ. ☐
- د. مَا أَرَاكَ إِلَّا تَقُومُ فَتُحَدِّثُنَا. ☐

۲- در کدام گزینه کلمه مشخص شده فاعل نیست؟ ص ۴۲ تا ۴۷

- الف. «مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ» ☐
- ب. إِذَا أَمَرَكَ أَمْرًا بَلَرُومِ الرِّضَانَةَ فَاطْعُهُ. ☐
- ج. «هَيْهَاتَ هَيْهَاتَ لِمَا تُوعَدُونَ» ☐
- د. أَكْرَمَ أَصْدِقَائِي إِخْوَانِي. ☒

۳- مسووع ابتداء به نکره در آیه شریفه «وَيُلِ لِلْمُطَفِّينَ» چیست؟ ص ۶۱

- الف. وجود مضاف إليه مقدر برای مبتدا ☐
- ب. وجود صفت مقدر برای مبتدا ☐
- ج. وجود معنای دعا در مبتدا ☒
- د. جار و مجرور بودن خبر ☐

۴- در کدام گزینه، محذوف در دو مثال زیر به درستی بیان شده است؟ ص ۸۰ تا ۸۲

- ضربى الغيد مسيئاً - صبرٌ جميلٌ.
- الف. حاصل خبر محذوف - صبرى (مبتدای محذوف) ☒
- ب. هو (مبتدای محذوف) - حاصل خبر محذوف ☐
- ج. ممکن خبر محذوف - موجود خبر محذوف ☐
- د. کان خبر محذوف - صبر خبر محذوف ☐

۵- با توجه به احکام فعل «عسى» استعمال صحیح را معین کنید. ص ۱۰۲

- الف. اليه نداء عسى أن يقوم. ☐
- ب. الإخوان عسى أن يقوم. ☐
- ج. اليه نداء عسى أن تقوم. ☐
- د. هند عسى أن تقوم. ☒

۶- گزینه صحیح را در مورد ضمیر «شأن و قصه» معین کنید. ص ۱۲۶

- الف. هم فی افعال القلوب مفعولها الأول. ☒
- ب. يلزم أن يعود ضمير من الخبر إليه. ☐
- ج. إن كان منفصلاً بقدم خبره عليه. ☐
- د. يلزم التذكير فلا يؤنث. ☐

۷- حروفی را که بعد از آن ها «فعل مضارع» توسط «أن» مقدر منصوب می شود، نام ببرید. (شش مورد) ص ۱۸ تا ۲۰ - ۱/۵ نمره

جواب: ۱. «لام» تعلیل ۲. «لام» تأکید ۳. «شئ» ۴. «أو» ۵. «فاء» نسبت (بعد از نفی محض یا طلب محض) ۶. «واو» معیت (بعد از نفی یا طلب)

۷. «واو»، «فاء»، «ثم» و «او» عطفه (در خبری که معطوف بیان اسم جامع باشد). افعلاً به نفس مورد سطره تعلقی می گیرد.

امتحانات متمرکز عمومی (سطح ۲)

نیمسال دوم ۹۴-۹۳
پایه سوم ورودی بهمن

مهر مدرسه

ردیف:		
نام و نام خانوادگی: ۸ صبح	نمره: ۲۰	مکان: ۹۰ دقیقه
شماره یا نام مصحح اول	نمره به عدد	نمره به حروف
شماره یا نام مصحح دوم	نمره به عدد	نمره به حروف

کد آزمون:	۲۹۳۲/۱۲
تاریخ:	۱۳۹۴/۰۳/۱۰
موضوع:	نحو عالی ۱
کتاب:	مبایده عربیه ج ۴
مورد:	از ابتدای علم النحو تا ابتدای فی المنصوبات (ص ۱۳۵-۹)

نام و نام خانوادگی: نام پدر: مدرسه: شهر: استان:

۰/۵

۱- گزینه صحیح در مورد «أن» در عبارت «علمت أن لا يرجع أخوك» را معین کنید. ص ۱۷

- الف. لا تنصب المضارع لأنها مخففة من الثقيلة. ☒
 ب. تنصب المضارع لأنها مخففة من الثقيلة. ☐
 ج. لا تنصب المضارع لأنها تفسيريّة زائدة. ☐
 د. تنصب المضارع لأنها مصدریّة ناصبة. ☐

۰/۵

۲- گزینه صحیح در مورد «اسماء شرط» را معین کنید. ص ۲۶

- الف. كلّها معربة ما عدا «أى». ☐
 ب. كلّها معربة ما عدا «مهما». ☐
 ج. كلّها مبنیة ما عدا مهما. ☐
 د. كلّها مبنیة ما عدا «أى». ☒

۰/۵

۳- تقدیم فاعل بر مفعول در کدام گزینه جایز است؟ ص ۴۶

- الف. ما علّجَ المریضَ إلا الطّیّبُ. ☐
 ب. بنى البيت إبراهيم. ☒
 ج. كرم السيد عبده. ☐
 د. علّمنى المعلم. ☐

۰/۵

۴- در چه صورتی مطابقت «خبر مفرد» از «مبتدا» در جمیع حالات لازم است؟ ص ۶۹

- الف. إذا كان مشتقاً غير رافع لظاهر بعده. ☒
 ب. إذا كان جامدا غير رافع لظاهر بعده. ☐
 ج. إذا كان جامدا رافعا لظاهر بعده. ☐
 د. إذا كان مشتقاً رافعا لظاهر بعده. ☐

۰/۵

۵- کدام گزینه از شرایط عمل «ما» شبیه «لیس» نیست؟ ص ۱۰۴ و ۱۰۵

- الف. أن لا تُزاد بعدها «إن». ☐
 ب. أن يكون معمولاً نكرتین. ☒
 ج. أن لا ينتقض خبرها بـ «إلا». ☐
 د. أن لا يتقدم خبرها على اسمها. ☐

۰/۵

۶- کدام گزینه در مورد إعراب «نعت» در «لا رَجُلٌ عِنْدَنَا ظَرِيفٌ» صحیح است؟ ص ۱۲۱

- الف. يجوز رفعه و بنائه على الفتح. ☐
 ب. يجوز نصبه و بنائه على الفتح. ☐
 ج. يجوز رفعه و نصبه. ☒
 د. يجوز جميع ما ذكر. ☐

۲

۷- نقش ادوات شرط را در موارد زیر بنویسید. ص ۲۶ و ۲۷ - ۲ نمره

- الف) مَنْ يَذْهَبْ أَذْهَبْ مَعَهُ: جواب: مبتدا
 ب) مَتَى تَقُمْ أَقُمْ: جواب: مفعول فيه
 ج) غَلَامٌ مِّنْ تَكْرَمٍ أَكْرَمُهُ: جواب: مضاف إليه
 د) أَيْ ذَهَابٍ ذَهَبَتْ أَذْهَبْ: جواب: مفعول مطلق

۲

۸- علت ذکر قیود معین شده در عبارت «الفاعل اسم مرفوع قَدْ عَلِمَ عَلَيْهِ فَعُلْ تَامَ مَعْلُومٌ مُّسْتَدِلٌّ إِلَيْهِ» چیست؟ ص ۴۱ و ۴۲ - ۲ نمره

جواب: الف. قَدْ عَلِمَ: در صورتی که فعل مؤخر از اسم بیاید، اسم مبتدا خواهد بود نه فاعل.